

Harambee nieuws

Jaargang 11, nummer 25, december 2015

In deze uitgave o.a. | 2 Discussie toekomst Stichting Harambee Holland | 2 Nieuw bestuurslid Henk van Ingen | 3-4 Stand van zaken lopende projecten | 5 Het werk ter plekke | 6 Singelloop voor Harambee | 7 Jambo! |

Veel ontwikkelingen!

Deze nieuwsbrief telt nummer 25, een mijlpaal! Het bezoek van Roel en Marianne in september/oktober heeft veel ontwikkelingen in gang gezet. Met name wat betreft de toekomstplannen zijn er stappen gezet waarover we u graag berichten. Langzaam maar zeker komen er meer verantwoordelijkheden in Kenia te liggen zodat de mensen ter plekke zelf verder kunnen gaan met het werk dat wij samen in Nederland begonnen zijn. Verschillende projecten zijn weer tot stand gekomen.

In Breda is er op 4 oktober hard gelopen voor de stichting tijdens de jaarlijkse Singelloop. De fondsenwerving blijft moeilijk maar met vereende krachten kunnen we toch projecten financieren. Zo hebben we een prachtig project op Ikapolok Primary School kunnen overhandigen en de werkplaats bij het EARC inclusief aangepaste sanitaire voorzieningen. Maar ook hebben we te maken met de

nodige uitdagingen. De wereld in Kenia is volstrekt anders dan dat wij gewend zijn. In een artikel hebben we beschreven waar we zoal mee te maken hebben. Rest ons iedereen goede feestdagen toe te wensen en te bedanken voor de continue support die we van iedereen mogen ontvangen. Stichting Harambee Holland is een begrip geworden in West-Kenia, mede dank zij uw steun.

Discussie toekomst Stichting Harambee Holland

Tijdens het bezoek van Roel en Marianne in september/oktober was er een staking van de leerkrachten die het onderwijs in het hele land plat legde. De staking duurde 5 weken en ging over het feit dat de overheid al sinds lange tijd salarisverhoging beloofde en deze belofte steeds niet nakwam.

De staking heeft verstrekken gevolgen ook omdat de examens in Kenia in oktober/november plaatsvinden. De scholen waren gesloten maar dat gaf Roel en Marianne de gelegenheid veel tijd te besteden aan overleggen over de toekomst. Gebleken is dat het geen eenvoudige zaak is om het werk over te dragen. De eerste van de drie stappen waartoe we besloten hebben is het oprichten van een officiële organisatie die in Kenia geregistreerd wordt. Na uitgebreid advies hebben we besloten om een Limited by Guarantee op te richten in plaats van een NGO. Op dit moment worden NGO's aan strenge regels onderworpen door de overheid omdat die nogal eens worden gebruikt om geld voor terroristische organisaties het land binnen te brengen. Daardoor is de regelgeving onduidelijk geworden. Een Limited by Guarantee geeft ons meer

vrijheid en we kunnen onszelf eenvoudiger organiseren. Onze partner Jacob Omondi heeft ons in contact gebracht met een goede advocaat die ons uitstekend heeft weten te adviseren hierover. De nieuwe stichting wordt op dit moment in Kenia geregistreerd onder de naam Harambee Foundation Kenya. Dit zal in principe een vrijwilligersorganisatie worden; de vrijwilligers krijgen een kleine onkostenvergoeding voor hun werk zoals dat tot nu toe ook geregeld was.

De volgende twee stappen gaan hand in hand: het openen van een kantoor en de organisatie ter plekke. Er wordt uitgebreid onderzoek gedaan naar de beste plek voor een kantoor. Over de organisatie wordt op dit moment ook uitvoerig gesproken. De huidige partners en de coördinator zullen de eersten zijn die de gaan werken voor Harambee Foundation Kenya.

Wij zijn enorm blij met de oprechte inzet en het idealisme van de huidige partners en coördinator. Zij zijn zeer gemotiveerd om de stichting in Kenia een toekomst te geven. Denkbeelden en ideeën worden getoetst en bediscussieerd. De gesprekken die we hierover met hen hebben zijn veelbelovend en verlopen in een open en goede sfeer.

EVEN VOORSTELLEN

Henk van Ingen, bestuurslid

Mijn naam is Henk van Ingen. Ik ben 44 jaar en woon in Bavel. Ik ben getrouwd met Margot en heb drie kinderen: Milo (12), Eveline (11) en Simon (9). Mijn beroep is journalist en ik werk al 15 jaar voor de regionale krant BN DeStem in verschillende functies. Op dit moment volg ik de gemeente Bergen op Zoom

als verslaggever. Via Johan van Uffelen ben ik in contact gekomen met Stichting Harambee Holland. Het mooie

werk dat wordt verricht in Kenia spreekt me erg aan. Ik hoop daaraan graag een steentje bij te kunnen dragen. Mijn vrouw en ik hebben Afrika al eerder in ons hart gesloten. Al hebben we maar enkele reizen naar dit continent gemaakt, de uitgestrektheid, de natuur en de bijzondere mensen trekken ons enorm. Niet voor niets hebben we onze huwelijksreis in Kenia doorgebracht, waarbij we onder meer Mombasa hebben bezocht en van een mooi verblijf genoten in de Masai Mara. Het gebied waarin Harambee actief is, is mij nog onbekend. Maar ik hoop daar snel verandering in aan te brengen. Ik denk dat mijn meerwaarde voor de stichting vooral op het communicatievlak ligt. Reden waarom ik me met name daarop richt.

STAND VAN ZAKEN

Lopende projecten

Indangalasia Primary School

Nadat er een vijf prachtige klaslokalen tot stand zijn gekomen konden we tijdens afgelopen bezoek 80 goede, stevige en degelijke schoolbanken overhandigen. De kinderen hoeven niet meer op de grond te zitten en kunnen zo goed werken en in een goede houding leren schrijven.

Ugolwe Primary School

Op 9 oktober is er een prachtige bibliotheek overhandigd aan de school. Nu het gebouw er staat zal er gewerkt worden aan de inrichting. Bijzonder aan het project is dat het gebouw tot stand gekomen is ter nagedachtenis aan Magdalene, de vrouw van John Were. Het is niet alleen de school die van de bibliotheek gebruik gaat maken, maar ook de gemeenschap in het dorp zal er naar toe kunnen komen. Daarnaast is het een ideale plek om vergaderingen en bijeenkomsten te houden. Zo staat dit project ten dienste van heel veel mensen. De bibliotheek is een onderdeel van deze school die we de afgelopen jaren volledig hebben kunnen renoveren.

De werkplaats van het EARC

Eindelijk was het zover: de werkplaats van het EARC kon worden geopend, samen met aangepaste sanitaire faciliteiten. De coördinator van het centrum, Martha Odhiambo, gaat met pensioen en laat een prachtig centrum na. Samen met haar hebben we geweldig goed samengewerkt om de projecten die we in de loop der jaren hier gedaan hebben tot stand te brengen. Daardoor is hier een schitterend centrum gerealiseerd met prachtige faciliteiten. Een hoofdgebouw met diverse behandelruimtes en kantoren, de werkplaats, een aangepaste speeltuin

en aangepaste toiletten. Het EARC is nu het beste in zijn soort in het hele land en kinderen komen van heinde en ver om geholpen te worden, zelfs uit het buitenland. Dit was alleen mogelijk door de prachtige samenwerking tussen de vele betrokkenen: de medewerkers van het EARC, onze partner John Were, de Keniaanse overheid, het Liliane Fonds, Tools to Work, Stichting Eardrop en onze Stichting Harambee Holland. Dank aan de mensen die hieraan een prachtige bijdrage hebben geleverd. De grote impact van het project op de kinderen is nu al bewezen!

Ikapolok Primary School

Deze lagere school aan de grens met Oeganda heeft er 5 prachtige klaslokalen bij gekregen inclusief wateropvang. Het was een prachtige dag toen de lokalen overhandigd werden aan de school. Hierbij het woord aan het hoofd van de school: Boniface Mamai: "Het project dat wij samen met Stichting Harambee Holland hebben uitgevoerd is een geweldige ondersteuning voor onze school. Voordat dit prachtige project, het eerste ooit in onze regio Busia County, gerealiseerd was had de school een enorm tekort aan klaslokalen. Sommige leerlingen zaten in vervallen en afgekeurde klaslokalen, hetgeen een groot risico vormde voor leerlingen en leerkrachten. Sommigen klassen bestonden uit meer dan 100 leerlingen. De nieuwe aanwinst, vijf prachtige klaslokalen en regenwateropvang, heeft de school geheel veranderd. We kunnen nu gemakkelijk 40 leerlingen per klas indelen. Sinds de officiële opening zijn er wel al 50 nieu-

we leerlingen op school geregistreerd. De gehele community en alle andere partijen die deelgenomen hebben aan de realisatie van het project zijn overduidelijk met het project zoals het er nu uitziet. Zij beloven het project goed te onderhouden en totale support voor toekomstige projecten. Lang leve Stichting Harambee Holland en onze goede partner Father Peter Makokha.

Sosio Youth Polytechnic

Zoals de foto op de voorpagina te zien is, vond op 13 oktober 2015 een speciale gebeurtenis plaats. Op Sosio Technische School werd een tentoonstelling georganiseerd waarbij alle 8 technische scholen die door onze stichting gesteund worden, hun werkstukken lieten zien en demonstraties gaven. Alle vakken werden vertegenwoordigd. Zo was te zien hoe leerlingen taarten bakten, elektriciteit repareerden, tegels zetten, naaiwerkstukken lieten zien, het kappersvak leren etc. Leerkrachten en leerlingen waren meegekomen en het was een drukte van belang op de school. Bij deze gelegenheid hebben we een cheque kunnen overhandigen van € 33.000 voor de bouw van een slaapzaal voor meisjes inclusief sanitaire voorzieningen. Nu slapen de

meisjes in de klaslokalen met een matras op de grond en zijn de toiletten en douches in erbarmelijke staat.

Kaptola Secondary School

Deze gemengde boarding school ligt aan de voet van Mount Elgon, vlak bij Kimilili en telt 400 leerlingen. Er is recent een hal voor de school gebouwd. De vraag was of er ook een nieuwe keuken aan de schoolhal vast gebouwd kon worden om de kinderen van daaruit in de hal te kunnen bedienen. De huidige keuken is een oude lemen hut. Binnen wordt voor alle leerlingen gekookt op hout op twee grote metalen kookpotten. De rook is oogverblindend. Wijzelf houden het er nog geen 10 minuten uit. Op 6 oktober heeft René Sprangers, voorzitter van de Marthe van Rijswijk Foundation, de laatste steen van de fundering gelegd. Hij was in Kimilili op bezoek om enkele projecten te bezoeken die hun stichting heeft gefinancierd. We hopen van ganser harte dat de keuken snel afgebouwd is zodat de mensen die er werken betere werkomstandigheden krijgen.

Het werk ter plekke

In de afgelopen 15 jaren hebben we veel ervaring opgedaan met het werken in een ontwikkelingsland. Samenwerken met mensen van een andere cultuur en achtergrond vraagt veel van beide kanten. Bij veel zaken sta je in eerste instantie niet stil, maar die blijken in de praktijk van grote invloed op het werk. Het feit dat we er elk jaar langere tijd verblijven geeft ook een beter beeld dan dat je als buitenstaander ervaart. Er is sprake van een "buitenwereld" en een veel complexere "binnenwereld".

- 1 Allereerst: de armoede in ons gebied is groot. Onszelf hierin inleven is enorm moeilijk. Hoe ziet het leven eruit als je niet weet of je elke dag te eten hebt, een dak boven je hoofd, kleding kunt kopen, medische zorg of het schoolgeld voor je kinderen kunt betalen? Basisvoorwaarden waar wij ons niet vaak druk over hoeven te maken. Het maakt duidelijk dat het een andere kijk op het leven geeft dan die wijzelf hebben. Dat brengt ook andere waarden en normen met zich mee.
- 2 Een niet te verhullen aspect is onze huidskleur. Als "witte" worden we vaak gezien als degenen die het geld komen brengen. Gekscherend wordt wel gezegd dat mensen naar ons kijken als wandelende portemonnees. Dat maakt onze positie soms moeilijk omdat mensen alleen het geld voor ogen hebben en geen andere zaken zien die een rol spelen zoals hun eigen betrokkenheid.

- 3 Wanneer wij voor de eerste keer op een school komen, denkt men al gauw dat de hulp eraan komt en ze zelf achterover kunnen leunen en dus niet in actie hoeven te komen. Het vraagt veel overleg om hen duidelijk te maken dat wij alleen een helpende hand bieden, dat het project van hen is en zij zelf ook een bijdrage moeten leveren. "Ownership" is een belangrijk begrip in het werk dat we doen.
- 4 Wat ons nogal eens opvalt is dat mensen moeite hebben initiatief te nemen. Men kijkt vaak naar ons om tot actie te komen. Dat betekent dat wijzelf dikwijls zaken verder moeten brengen. We proberen zoveel mogelijk het initiatief bij de Kenianen zelf te leggen, het is HUN project! Gemakkelijk is dit niet....
- 5 Van beide kanten moeten we geduld aan de dag leggen. Onze werkwijze is nogal eens ogenschijnlijk sneller en doeltreffender. Voor de Kenianen gaan wij te snel, voor ons gaat het te traag; plannen en vooruit denken is in Kenia geen gangbare denkwijze. Wij realiseren ons vaak ook niet vanuit welke achtergrond de mensen denken en handelen. Als we praten over toiletten op school gaat de discussie eerst over het hebben van een toilet thuis, hetgeen niet vanzelfsprekend is. Hoe kan men dan het belang van toiletten op school beoordelen?
- 6 Goede transparantie over het besteden van gelden is moeilijk. We proberen zoveel mogelijk controlemechanismen in te bouwen. We hebben een vastomlijnde werkwijze, zoals een samenwerkingsovereenkomst, overhandiging van een cheque in het bijzijn van alle betrokkenen, een apart bankrekeningnummer op school voor het project, vier handtekeningen die nodig zijn om geld van de bank te halen, controle op de bestede gelden etc. De waarheid gebiedt te zeggen dat 100% garantie niet bestaat! En zoals er bij bouwprojecten in ons eigen land nogal eens wat fout gaat, gebeurt dat in Kenia natuurlijk ook.

- 7 Wanneer wij overleg over een project voeren met Kenianen worden hun plannen vaak erg positief voorgesteld. Er wordt weinig nagedacht over mogelijke problemen en hoe die aan te pakken of te voorkomen. Het is de kunst om tussen de regels door te lezen wat mensen nu precies willen bereiken, wat hun bedoeling is en de realiteitszin ervan te doorgronden. Mensen komen niet graag met hun problemen en uitdagingen bij ons, bang dat we ons als donor zouden terugtrekken. Daardoor worden zaken mooier voorgesteld dan ze zijn. Daar goed mee omgaan vraagt ervaring en inzicht. Opletten en doorvragen is belangrijk.
- 8 Het werken met de overheid is een enorme uitdaging. Er wordt door hen veel beloofd en niet nagekomen, uitzonderingen daargelaten. Dat ervaren wijzelf bij de overhandiging van een project als de overheid aanwezig is, vaak in de persoon van het parlementslid. Deze beschikt over een fonds om projecten in zijn/haar kiesgebied te steunen. Men belooft een bijdrage en het geld komt

niet altijd op de school aan. Het eigen profileren is nogal eens belangrijker dan het aanpakken van problemen. Zorg en aandacht voor scholen en leerkrachten zijn vaak afwezig, ze worden door de overheid nogal eens aan hun lot overgelaten. Met name de kleuter- en technische scholen hebben hier veel last van. Zij klampen zich daarom graag aan ons vast als hun enige hoop.

- 9 Ofschoon mannen en vrouwen volgens de wet gelijk zijn, is dat in de praktijk niet het geval. Mannen voelen zich superieur, terwijl de vooruitgang vaak door vrouwen wordt gerealiseerd. Deze houding bevordert niet dat het beste in mensen naar boven wordt gehaald of het beste resultaat wordt behaald. Ook t.a.v. onszelf maken we dat mee: als Marianne een vraag stelt in een vergadering, krijgt Roel het antwoord.

Dit zijn enkele van de zaken waar we mee te maken hebben. Wij kunnen alleen maar ons best doen de projecten zo goed mogelijk te laten verlopen in de omstandigheden waar we mee te maken hebben. Ongelooflijk belangrijk daarbij zijn onze lokale partners en coördinator. Zij weten voor ons vaak de context in te vullen en onze woorden uit te leggen naar het lokale gedachtegoed. Zonder hen was er nooit zoveel tot stand gekomen.

Ondanks al deze uitdagingen is er veel gerealiseerd. We hebben gelukkig ook te maken met mensen die het land met veel passie vooruit willen helpen. Het niveau van het onderwijs in ons gebied is vooruit gegaan. De impactstudie van Auma Okwany moge daar getuige van zijn. Maar het gaat niet vanzelf en de vraag naar projecten blijft explosief stijgen...

Singelloop voor Harambee

Dit voorjaar ontstond het plan om voor de fondsenwerving van Harambee mee te doen met de Singelloop op 4 oktober 2015 in Breda. Ons doel: € 10.000 bij elkaar lopen voor een nieuwe slaapzaal en sanitaire voorzieningen voor meisjes van Sosio Youth Polytechnic.

Onze stichting heeft hier al eerder projecten uitgevoerd. De school is in 1976 opgericht voor zowel jongens als meisjes en is inmiddels een van de beste scholen in de regio. Om de veiligheid en leeromstandigheden van de leerlingen te waarborgen slapen veel kinderen op school. Er is dringend behoefte aan een slaapzaal met sanitaire voorzieningen; de meisjes moeten namelijk elke avond hun matras versjouwen naar het lokaal waar overdag les gegeven wordt. Ook het sanitair is onder de maat.

De totale kosten van dit project zijn geraamd op € 33.950 euro. Om de duurzaamheid van het project te waarborgen wordt zoals gebruikelijk ook een bijdrage van de ouders gevraagd, voornamelijk in materiaal en arbeid.

VERVOLG OP PAGINA 8

Jambo!

Toen ik Marianne en Roel in maart eerder dit jaar ontmoette op de begrafenis van mijn grootmoeder Oma Jo, wist ik niet wat onze ontmoeting teweeg zou brengen: sterker nog, terwijl ik dit zit te schrijven, verblijf ik in Kimilili. Ik ben hier al twee maanden! Uit het inspirerende gesprek dat ik die dag had met Marianne groeide in eerste instantie een onderzoeks-onderwerp, en uiteindelijk de basis voor het zogeheten veldwerk voor mijn studie.

Mijn naam is Mariëlle de Jonge. Ik ben 23 jaar en ben momenteel bezig met het behalen van mijn master Antropologie van Onderwijs en Globalisering in Kopenhagen, Denemarken. Het doen van drie maanden veldwerk is een verplicht onderdeel van mijn studie en het fungeert als basis voor mijn masterscriptie. Gelukkig kon ik met Marianne en Roel regelen dat ik mijn onderzoek in Kenia mocht doen voor Stichting Harambee Holland. Samen met hun lokale partners in Kenia bediscussieerden we de inhoud en het onderwerp van mijn onderzoek: de betrokkenheid van de gemeenschap in de projecten die Stichting Harambee Holland sponsort. De gemeenschap moet ten minste 10 tot 15 procent van de totale kosten van het project financieren, en de stichting sponsort een project alleen als er lokale

vraag naar is. Dit maakt de betrokkenheid van de gemeenschap een cruciaal onderdeel van hun werk. Een fantastisch onderwerp om onderzoek naar te doen!

Antropologen willen begrijpen hoe mensen op een lokaal niveau de wereld beleven en zien. Daarom geloven ze in het belang van het observeren van deze mensen binnen hun eigen sociale context. Daarom heb ik Marianne en Roel vergezeld toen zij in september dit jaar naar Kenia reisden. In Kimilili kreeg ik de kans om zowel hun werk als het werk van hun partners te volgen, en heb ik verschillende scholen bezocht die van hun fondsen hebben kunnen profiteren. Op deze scholen hebben ik geprobeerd om met zoveel mogelijk belanghebbenden uit de gemeenschap te spreken: leerlingen, leraren, schoolhoofden, ouders en burens van de school. Het doel van mijn onderzoek is om te ontdekken hoe al deze mensen het project op hun scholen hebben ervaren, welke impact dit op hen had, en wat het voor hen betekent om betrokken te raken bij zo'n project.

Tot nu toe heb ik elke dag nieuwe verrassingen beleefd en krijg ik steeds meer inzichten in de complexe wereld waar Stichting Harambee Holland en hun partners mee te maken hebben. Ik heb veel mensen ontmoet, en ik heb veel van hen geleerd. Het dagelijks leven is hier heel anders dan het leven dat ik ken in Europa. Het is een uitdagend, maar ogenopenend avontuur om hier te wonen - een belevenis die ik zeker nooit zal vergeten!

VERVOLG VAN PAGINA 6

Met de fantastische hulp van 10 ambassadeurs hebben we uiteindelijk 31 lopers gevonden. De meeste van hen liepen de 10 km, enkele bikkels gingen zelfs voor de halve marathon. Zondag 4 oktober was een stralende dag, met een al net zo stralende groep hardlopers voor Harambee. De steun van alle donateurs en supporters was een flinke duw in de rug om het doel te halen en ... iedereen heeft het gehaald! Het was zeg maar 'feestelijk afzien'.

We hebben er met elkaar een hele mooie dag van gemaakt, iedereen was super gemotiveerd en achteraf hebben we een lekker biertje op de goede afloop gedronken. Dus reden genoeg om trots en voldaan te zijn. Voldaan vooral omdat we, dank zij onze sponsors, **netto € 13.500** hebben ingezameld! Wilde Ganzen doet hier nog € 12.045 euro bij, dat brengt het eindbedrag op **€ 25.545**. Een geweldig resultaat!

Hartelijk dank aan iedereen die dit mogelijk heeft gemaakt!

Kijk ook eens op onze website en facebook pagina!

Voor al uw drukwerk!

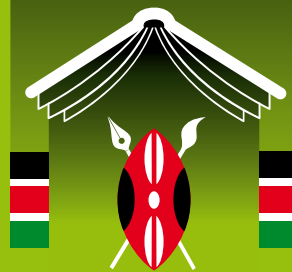
NPND RUKKERS

WWW.NPND RUKKERS.NL

Voor al uw grafische vormgeving en meer!

tz studio ter zake

www.studiotertzake.nl

STICHTING
**HARAMBEE
HOLLAND**

Doelstelling en werkwijze stichting

Stichting Harambee Holland heeft tot doel het leveren van een bijdrage aan verhoging van de levensstandaard van de mensen in West-Kenia door een substantiële verbetering van de kwaliteit van de onderwijsmogelijkheden. Daarmee sluit zij aan bij de eerste drie Millenniumdoelen voor 2015:

- De armoede halveren en minder mensen honger;
- Alle kinderen naar school;
- Mannen en vrouwen gelijkwaardig.

De stichting werkt volgens een vastomlijnde werkwijze waarmee gewaarborgd wordt, dat gelden goed besteed worden en dat donoren goed geïnformeerd kunnen worden over het project. In Kenia werkt de stichting met drie partners die als toezichthouder de projecten volgen.

In principe is het ook de bedoeling dat de betreffende school zelf een eigen bijdrage levert aan het project om de betrokkenheid met het project zeker te stellen. Deze bijdrage kan bestaan uit geld naar draagkracht, uit werkzaamheden door leerlingen, leerkrachten of ouders en uit materialen zoals hout of bakstenen. Van de gelden die de stichting ontvangt, wordt meer dan 90% gebruikt voor het realiseren van projecten.

Algemene informatie

Stichting Harambee Holland is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel te Breda onder nummer 20102573 en is door de Belastingdienst officieel erkend als goed doel.

Kijk voor meer algemene gegevens van Stichting Harambee Holland op www.harambeeholland.nl

Bank: SNS Bank, IBAN NL23 SNSB 0879 3591 61. ten name van Stichting Harambee Holland te Bavel.

E-mailadres: info@harambeeholland.nl

Comité van Aanbeveling:

- Peter van der Velden, oud-burgemeester van Breda
- Mr. Mukhisa Kituyi, vm. Minister van Handel en Industrie in Kenia
- Kurt Lindijer, Afrika-specialist en journalist in Nairobi
- Paul Rosenmöller, Programmamaker

samen bouwen aan
onderwijs in West-Kenia